

SESIUNEA ȘTIINȚIFICĂ DE COMUNICĂRI A MUZEULUI DE ARHEOLOGIE CONSTANȚA (15—18 OCTOMBRIE 1973)

Anul acesta sesiunea științifică a Muzeului constănțean a fost precedată de momentul festiv „Dimitrie Cantemir — cărturarul”, prilejuit de comemorarea celor 300 de ani de la nașterea ilustrului umanist.

Sedința plenară festivă a avut loc luni 15 octombrie a.c. orele 18,30, în sala mare a Consiliului Popular Municipal, în prezența oficialităților orașului și a invitaților la sesiune. Comunicările au fost prezentate de către prof. univ. N. Lascu de la Universitatea Babeș-Bolyai Cluj și prof. I. Bădică (redactor șef al revistei Tomis).

Prima comunicare, intitulată „D. Cantemir și Ovidiu“ a relevat un aspect mai puțin cunoscut al activității domnitorului român : interesul pentru scrierile antice, traducerile și considerațiile asupra operei ovidiene ; a doua, a pus în lumină contactele lui Cantemir cu realitățile dobrogene contemporane lui. Prin aceste comunicări bine primite de public, evocarea domnitorului român s-a conturat într-o acțiune culturală de puternică respirație patriotică.

★

Adunarea plenară festivă de deschidere a lucrărilor propriu-zise ale sesiunii a avut loc marți 16 octombrie, orele 8, în sala de artă a Muzeului de arheologie Constanța. Prezidiul adunării a fost format din tovarășii : Vasile Vilcu — membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului județean Constanța al P.C.R., George Crișovan — secretar al Comitetului județean al P.C.R. Constanța, Gheorghe Munteanu — președintele Comitetului județean pentru cultură și educație socialistă, D. M. Pippidi — membru corespondent al Academiei R.S.R., directorul Institutului de arheologie al Academiei de științe sociale și politice, C. Jură — prim-secretar al Comitetului județean Constanța al U.T.C., A. Rădulescu — directorul Muzeului de arheologie Constanța.

Deschizând lucrările sesiunii, tovarășul A. Rădulescu, a salutat pe participanții sosiți din întreaga țară la lucrări.

Tovarășul Vasile Vilcu, prim-secretar al Comitetului județean Constanța al P.C.R. a făcut apoi un amplu expozeu al realizărilor dobândite și pe tărîm cultural în țara noastră, insistînd asupra bogăției arheologice a Dobrogei și necesității rezolvării cu mijloace mai prompte și mai adecvate a problemelor de conservare și restaurare a monumentelor și vestigiilor județului Constanța. Cerînd intensificarea activității de cercetare și valorificare științifică în acest domeniu important, tovarășul Vasile Vilcu a adresat participanților sesiunii bun venit și succes.

În continuare, tovarășul Adrian Rădulescu, a prezentat Darea de seamă asupra activității Muzeului de arheologie în perioada de un an, octombrie 1972 — octombrie 1973. Amintind acțiunile cele mai importante întreprinse pe plan județean de către lucrătorii muzeului, a evocat ampla activitate de cercetare de pe șantierul arheologic inițiat la Tomis-Constanța (parcul catedralei), Cătlăuș-

Mangalia, Adamclisi-cetate, Păciul lui Soare Rasova — Malu Roșu, Topraisar și altele. Referitor la activitatea editorială, a fost relevată apariția la timp și în bune condiții a volumului Pontica VI — 1973, cuprinzând pentru prima dată lucrări tipărite în întregime în limbi străine, lucru notabil și de bun augur pentru răspîndirea lui în cercurile de specialitate din străinătate. Darea de seamă a făcut în continuare menționarea manifestărilor științifice interne și internaționale la care au participat membrii colectivului științific constanțean și a subliniat în ceea ce privește problemele de viitor, necesitatea asigurării lucrărilor pentru deschiderea în termen cât mai scurt a Muzeului de istorie medie, modernă și contemporană a Dobrogei precum și necesitatea stringentă a alcătuirii unui plan de lucru pentru prospectarea și cercetarea obiectivelor arheologice de pe valea Carasu, în lumina construcției proiectatului sistem hidroenergetic Marea Neagră.

După o scurtă pauză, lucrările sesiunii au continuat în cele 3 secții stabilite (Comuna primitivă, istorie clasică, istorie medie, modernă și contemporană).

SECȚIA ISTORIE CLASICĂ

Lucrările, conduse de un prezidiu avînd președinte pe prof. dr. doc. D. M. Poppidi, s-au axat pe prezentarea și dezbateră următoarelor comunicări:

- 1). VI. Iliescu (București) — *Începuturile colonizării grecești în Pontul Stîng.*
- 2). R. Ocheșeanu (Constanța) — *Tezaurul de monezi de la Pelinu. Considerații preliminare.*
- 3). R. Vulpe (București) — *Decebal nu figurează pe sculpturile trofeului de la Adamclisi.*
- 4). N. Gostar (Iași) — *Inscripția de pe altarul funerar de la Adamclisi.*
- 5). M. Bucovală (Constanța) — *Considerații asupra materialului vitric de epocă romană din Dobrogea.*
- 6). A. Rădulescu, C. Scorpan (Constanța) — *Rezultate preliminare ale săpăturilor arheologice din Tomis — parcul catedralei (1971—1973).*

În cadrul discuțiilor, după mai multe întrebări, adresate referenților de către participanți (R. Vulpe, B. Mitrea, N. Gostar, D. Tudor etc.), tov. Petre Alexandrescu se referă mai larg la comunicările prezentate de VI. Iliescu și A. Rădulescu — C. Scorpan. În legătură cu prima, amintește că nici o descoperire arheologică din bazinul Mării Negre nu este mai veche de cel de-al treilea sfert al secolului VII î.e.n. și crede că încercarea de a data întemeierea Olbiei după Histria contrazice realitatea pe care o cunoaștem ca arheologi. Relevă însemnătatea aparte a celei de-a doua comunicări, care aduce în discuție elemente clare, convingătoare, de natură să precizeze începuturile Tomisului, lucru foarte important deoarece datele acestea se pot conecta cu cele dobîndite la Histria. Recomandă atenție sporită pentru rezolvarea problemelor bordeielor apărute în săpătură, ca elemente primordiale pentru precizuni cronologice.

Prof. D. M. Pippidi subliniază, la rîndul său, marea importanță a comunicării celor doi referenți, precum și problemele deosebite pe care cercetarea le-a prezentat.

Prof. B. Mitrea relevă comunicarea tovarășului R. Ocheșeanu, importanța și semnificația tezaurului de monede prezentat de acesta.

Tov. Al. Suceveanu, după ce face remarci de amănunt pe marginea comunicărilor prezentate de VI. Iliescu, N. Gostar și M. Bucovală, relevă importanța datelor oferite de cercetările prezentate de A. Rădulescu și C. Scorpan. Precizează cîteva probleme de cercetare asupra cărora autorii vor trebui să insiste în viitor (datarea bordeielor, detalii de viață în etapa „precolonială“ etc.).

C. Preda adaugă un element probatoriu pentru comunicarea celor doi tovarăși și remarcă valoarea deosebită a concluziilor acestora.

H. Nubar observă că cei doi referenți au insistat asupra elementelor datate în epoca greacă la Tomis și insistă ca în viitor accentul să cadă pe observațiile referitoare la epoca romană, unele dintre ele, deși sumar enunțate, fiind în strînsă legătură cu evenimentele din aceeași perioadă (sec. III și V e.n.) de la Histria.

R. Vulpe, consideră comunicarea lui A. Rădulescu și C. Scorpan drept un eveniment important din punct de vedere științific și relevă cu căldură meritul acesteia. Face referiri de detaliu la comunicarea tov. N. Gostar.

Prof. D. Tudor, relevă importanța preocupărilor lui M. Bucovală, pentru materialul vitric, atât de necesar într-o cercetare științifică riguroasă și aducând câteva amănunte referitoare la prezența acesteia în epoca romană în Dacia, felicită pe autor pentru comunicare.

Ședința se reia în după amiaza aceleiași zile (președintele prezidiului (prof. Radu Vulpe) cu următoarele comunicări :

- 1) Cătălina Bloșiu (Iași) — *Folcsirea calculatoarelor electronice în arheologie.*
- 2) C. Pop (Cluj), V. Lucăcel (Zalău), — *Un signum roman descoperit la Zalău-Ortelec.*
- 3) R. Ocheșeanu (Constanța), *Un pod tomitan din vremea împăratului Septimiu Sever.*
- 4) M. Popa (Alba Iulia), — *Cultul zeiței Isis în Dacia romană.*
- 5) L. Petculescu (București) — *Masca de coif de la Hirșova.*
- 6) M. Munteanu (Constanța), — *Cîteva inscripții tomitane inedite.*
- 7) G. Simion, V. Bauman (Tulcea) — *Noi descoperiri pe teritoriul Noviodunumului.*

Întrebările, puse de N. Gostar, M. Rusu și Em. Popescu, se referă aproape toate la comunicarea tovarășilor G. Simion și V. Bauman.

Al. Suceveanu, pe marginea comunicării lui L. Petculescu, adaugă elemente ajutătoare în favoarea opiniei că pe tot limesul, produse occidentale circulau în toată larghețea în epoca romană timpurie. Referitor la comunicarea tov. G. Simion și V. Bauman, insistă asupra importanței cercetărilor în mediul rural, care se verifică foarte bine cu ceea ce se întâmplă în marile așezări urbane, de obicei.

Tov. Alexandra Ștefan remarcă, în contextul noilor direcții de studiu, date de calculatoarele moderne, valoarea comunicării tovarășei Cătălina Bloșiu. Adaugă că după părerea sa, inscripția prezentată de M. Munteanu poate fi mai veche de sec. II î.e.n. (poate chiar IV î.e.n.) și că în orice caz, aceasta este ce mai veche inscripție tomitană.

Discuțiile se încheie cu aprecierile laudative globale ale ședinței, făcute de tov. Emilian Popescu.

Miercuri 17 octombrie, în ședința de dimineață, au fost prezentate următoarele comunicări :

- Z. Covacef (Constanța) — *Unele aspecte ale artei funerare din Dobrogea romană.*
- A. Aricescu (Constanța) — *Două inscripții din vecinătatea Sacidavei.*
- N. Gudea (Cluj) — *Fortificații și trupe pe limes-ul Moesiei Superior.*
- D. Tudor (București) — *Stadiul cercetărilor în legătură cu cultul cavalerilor danubieni.*
- Al. Barnea (București) — *Figuri creștine pe un fragment de cărămidă din cetatea Tropaeum Traiani.*
- N. Georgescu (Constanța) — *Complexe funerare din Tomis.*
- V. Culică (Călărași) — *Contribuții la cunoașterea numismaticii neoficiale din Dobrogea romano-bizantină.*
- Al. Suceveanu (București) — *În legătură cu statutul juridic al orașului Tomis în epoca romană.*

După întrebări adresate raportorilor de către tovarășii Em. Popescu și N. Gostar, discuțiile debutează prin intervenția tov. H. Nubar. Acesta subliniază valoarea știrilor comunicate despre cultul cavalerilor danubieni, adăugând un element referitor la poziția aparte a acestui cult în Dobrogea unde, datorită influențelor grecești puternice, răspîndirea sa a fost împiedicată sau substituită de cultul Cavalerului Trac.

N. Gostar se referă la comunicarea lui A. Aricescu, propunând integrarea, în altă manieră, a numelui păstrat în inscripție și, la acelea ale lui N. Gudea și D. Tudor, cărora le propune unele modificări de interpretare.

Emilian Popescu, face apoi referiri la comunicarea lui A. Aricescu, subliniind dificultatea descifrării inscripției funerare prezentate. Recomandă lui N. Gudea o lectură mai aprofundată a acelor părți din *Notitia Dignitatum* care se referă la regiunile dunărene și găsește unele contradicții în comunicarea tov. Al. Suceveanu.

Miercuri 17 oct. 1973

Ședința de după amiază este consacrată discutării și stabilirii planurilor de cercetare arheologică a Văii Carasu și a zonelor aferente, în legătură cu realizarea complexului hidroenergetic Dunărea-Marea Neagră. În afară de arheologi, la discuții a participat și un colectiv de arhitecți de la Institutul județean de proiectări Constanța, condus de arh. Gh. Dumitrașcu, directorul Institutului. Lucrările au fost conduse de prof. D. M. Pippidi.

La început au fost prezentate proiectele și variantele de bază ale complexului susmenționat, precum și zonele arheologice ce urmează a fi afectate în cursul lucrărilor. După numeroase întrebări și discuții, la care au participat E. Comșa, P. Diaconu, A. Rădulescu etc. s-a ajuns la întocmirea unui proiect de măsuri și hotărâri referitor la cercetarea și salvarea, pe etape, a celor mai importante așezări, necropole și monumente arheologice aflate pe acest traseu.

S-a stabilit ca în cel mai scurt timp să se efectueze o cercetare de suprafață pe zone și trasee aferente, de către o echipă formată din specialiștii Institutului de arheologie București și ai Muzeului de arheologie Constanța, pentru cunoașterea în detaliu a acestora, pentru cartografiere generală și ridicările topografice necesare, în vederea stabilirii și începerii săpăturilor arheologice în punctele cele mai importante, acțiune ce va continua în anul ce urmează.

Joi 18 octombrie 1973, dimineața.

Președintele prezidiului a fost tov. prof. N. Lascu.

Au prezentat comunicări tovarășii :

- Gh. Papuc (Constanța) — *Cîteva considerații privind construirea zidului de incintă al cetății Tropaeum Traiani.*
- Em. Popescu (București) — *Contribuții cu privire la organizarea internă a Histriei, Tomisului și Callatisului în secolele IV—VI e.n.*
- Oct. Mărculescu (București) — *Monede bizantine din Dobrogea.*
- Filaret Popescu (Constanța) — *Mărturii arheologice subacvatice din porturile Tomis și Callatis privind navigația romană.*
- C. Scarlat (Constanța) — *Fenomene hidrometeorologice, hidrobiologice și geologice care au determinat imersiunea porturilor antice Tomis și Callatis.*
- I. Micu (Orașul Gh. Gheorghiu-Dej), *Un traducător din Ovidiu mai puțin cunoscut.*

Întrebări — în special tovarășului Gh. Papuc — au pus: Em. Popescu, P. Alexandrescu, N. Lascu, S. Columbeanu și N. Gostar. Discuțiile au debutat prin cuvîntul tov. prof. N. Lascu, care a adus omagii organizatorilor pentru interesul statornic arătat opereii lui Ovidiu, dovedit și prin includerea unei comunicări referitoare la aceasta în programul sesiunii. Felicită pe I. Mincu pentru comunicarea prezentată, relevînd utilitatea acesteia pentru cinstirea în continuare, mai ales aici la Tomis, a memoriei marelui poet. Cercetători S. Columbeanu, Em. Popescu și P. Alexandrescu relevă rînd pe rînd, importanța vestigiilor găsite în apele Mării Negre, necesitatea consultării izvoarelor antice, în special în culegerile din vremuri mai apropiate de noi, adăpostite în marile biblioteci din străinătate, precum și necesitatea dirijării cu competență a cercetărilor subacvatice, începînd cu viitorul cel mai apropiat.

C. Preda remarcă, în încheierea acestei ședințe, valoarea comunicărilor prezentate și ținînd cont de faptul că încheierea acesteia consemnează practic închi-

derea lucrărilor sesiunii la secția „Istorie clasică“, subliniază modul exemplar al prezentării și dezbaterilor de-a lungul celor 3 zile și mulțumește întregului colectiv al Muzeului de arheologie Constanța pentru felul în care a fost organizată sesiunea și pentru serviciile făcute astfel arheologiei românești.

SECȚIA II-a. ISTORIA COMUNEI PRIMITIVE.

Miercuri 17 oct. 1973, dimineața.

Comunicări :

- Al. Păunescu, Fl. Mogoșanu (București) — *Locuirile musteriane de la Castelu și Peninsula.*
- Eugen Comșa (București) — *Figurinele de marmură din epoca neolitică din sudul României.*
- Al. Aldea (Alba Iulia) — *Altarul magico-ritual din așezarea de la Ghibrom.*
- N. Harțuchi (Brăila) — Victor Bobi (Focșani) — *Un nou sceptor din piatră zoomorf descoperit în România.*
- Mircea Rusu (Cluj) — *Inceputurile metalurgiei fierului în România.*
- P. Alexandrescu (București) — *Cu privire la un nou studiu privind sfârșitul epocii hallstattiene în țara noastră.*
- M. Irimia (Constanța) — *Așezarea hallstattiană de la Rasova.*
- Mioara Turcu (București) — *Brățări de epocă romană din colecția dr. Severeanu descoperite pe teritoriul Dobrogei.*

Au pus întrebări, cerînd detalii : Mircea Rusu, și P. Alexandrescu ; au răspuns Al. Aldea și M. Irimia.

La discuții, arheologul Eugen Comșa a subliniat, în primul rînd, activitatea fructuoasă desfășurată în Dobrogea de Al. Păunescu și Fl. Mogoșan, cărora le recomandă extinderea cercetărilor atît pe linia Dunării cît și în nordul Dobrogei, cu deosebire în adăposturile din Munții Măcinului. Referindu-se la comunicarea tov. P. Alexandrescu, amintește faptul că cercetările privind perioada secolelor VI—V î.e.n. sînt mult mai numeroase, dar nu toate descoperirile au fost publicate și subliniază importanța descoperirii de la Ghibrom, cuprinsă în comunicarea tov. Al. Aldea F. Găsește foarte seducătoare ipoteza avansată de M. Rusu, că trecerea la metalurgia fierului în Transilvania să se fi realizat pe baza experienței locale, a metalurgiei bronzului, fără influențe exterioare, microasiatice.

În cuvîntul său, M. Rusu sugerează lui N. Harțuchi realizarea analizei rocilor din care au fost lucrate sceptorii în formă de cap de cal, ca prim pas în eventuala precizare a zonei de proveniență a materialului. Apreciază rezultatele cercetărilor de la Rasova și sugerează autorului (M. Irimia), urmărirea problemelor pe un spațiu mai larg.

SECȚIA DE ISTORIE PREFEUDALĂ ȘI FEUDAL-TIMPURIE.

Joi 18 oct. 1973, dimineața.

Comunicări :

- B. Mitrea (București) — *Circulația monetară în cetatea bizantină de la Bisericiuța-Garvăn.*
- R. Florescu (Buc.) N. Georgescu (C-ța) — *Săpăturile de la Capidava (1959-1973).*
- P. Diaconu (București) — *Un izvor nordic referitor la luptele bizantino-cumane din 1122—1123.*
- Silvia Baraschi (Buc.) *Locuințele de suprafață de la Păciul lui Soare (sec. XIII-XV.).*
- N. Conovici (Călărași) — *Un tezaur de monede din secolul XIV de la Păciul lui Soare.*

SECȚIA DE ISTORIE MEDIE, MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ.

Marti 16 oct. 1973, dimineața.

Comunicări :

- R. Ciobanu (București) — *Contribuții la reconstituirea civilizației Dobrogei medievale timpurii (secolele IX-XV).*
- Rodica Șoimescu (București) — *Bizanțul și vechiul teritoriu al Dobrogei, thema Paristrion (Paradounavon).*
- Sergiu Columbeanu (București) — *Considerații privind traficul maritim al Dobrogei (sec. XIII-XVI).*
- T. Mateescu (București) — *Arhivele din Dobrogea în timpul stăpînirii otomane.*
- Panait I. Panait (București) — *Dobrogea în timpul războiului ruso-turc, din anii 1806—1812.*

La întrebările puse răspund amănunțit : T. Mateescu, R. Ciobanu și Rodica Șoimescu. La discuții, tov. Gh. Dumitrașcu remarcă utilitatea comunicării lui T. Mateescu, mai ales în condițiile pregătirii viitorului muzeu de istorie medie, modernă și contemporană a Dobrogei. P. Diaconu felicită pe T. Mateescu, S. Columbeanu și Rodica Șoimescu pentru comunicările prezentate și menționînd unele inadvertențe din lucrarea lui R. Ciobanu, face unele recomandări pentru modalitățile cercetării de viitor ale acestuia.

Panait I. Panait apreciază valoarea comunicărilor prezentate în ședință, în special cele ale lui R. Ciobanu, R. Șoimescu și S. Columbeanu, căruia îi recomandă lărgirea sferei de acțiune, din punct de vedere cronologic. Propune ca în ședința de după amiază să se discute tematica viitorului muzeu de istorie al Dobrogei.

Marti 16 oct. 1973, după amiază.

Se prezintă comunicările :

- Gh. Dumitrașcu (Constanța) — *O personalitate marcantă a administrației din Dobrogea : Remus Opreanu, primul prefect al Constanței.*
- Liviu Ștefănescu, R. Homer (București) — *Contribuții la alcătuirea tematicii Muzeului de istorie medie, modernă și contemporană a Dobrogei.*
- Stelian Popescu (București) — *Cîteva considerații privind organizarea Muzeului de istorie a Dobrogei : perioada 1947 — la zi.*
- Marin Badea (București) — *Intellectualitatea și clasa muncitoare din România în procesul luptei pentru realizarea orînduirii socialiste.*

În discuțiile care au urmat, vorbitorii s-au referit în mod expres și la problemele practice de realizare a tematicii noului muzeu. Astfel, în cuvîntul său, P. Diaconu a făcut propunerea ca din punct de vedere cronologic, tematica să debuteze cu secolele VI-VII e.n., iar materialele de expus (în special cele aparținînd sec. X-XIII) să fie depistate cu ajutorul arheologilor. Insistă ca un punct central al tematicii să fie reprezentat de cultura din perioada dintre cele două războaie mondiale, iar în tematică să fie evocate pregnant personalitățile din istoria acestui ținut dobrogean (de ex. Ion Ionescu de la Brad, Remus Opreanu etc.).

I. Bitoleanu face unele precizări de ordin tehnic, iar S. Columbeanu propune inițierea lucrărilor prin alcătuirea unei cronologii dobrogene, prevăzute cu toate datele importante, dublată de un repertoriu care să cuprindă atît descoperirile notabile cît și personalitățile de văză, începînd cu călătorii străini. Subliniază necesitatea investigării arhivelor orașelor apropiate Dobrogei (Brăila, Galați) și a celor mai diferite izvoare necesare.

Panait I. Panait sugerează ca propunerile să fie puse de acord și concretizate într-o sinteză, al cărei obiectiv să fie urmărirea aspectului tematic și cronologic, prin însușirea problemelor economice, sociale, politico-militare, culturale (arhitectură), etc.

Numeroase sugestii referitoare la alcătuirea tematicii muzeului face în continuare R. Ciobanu. Crede că reflectarea istoriei Dobrogei trebuie legată de

momentele istoriei universale. Propune periodizări pentru istoria medie (cu punct de plecare, sec. IX) și modernă (de la 1877). Sugerează ca în ilustrarea evului mediu, componența etnică românească să fie bine atestată și crede întemeiată folosirea largă a hărților și planurilor care fac mai lesnicioasă înțelegerea de către omul simplu. Subliniind importanța viitorului lăcaș de cultură, George Protopopescu opinează pentru crearea unui larg colectiv de specialiști care să poată întocmi repede, pe probleme, tematica necesară în puțina vreme care a mai rămas la dispoziție. Despre importanța și modul general de realizare a acestui nobil deziderat s-au referit și tov. Liviu Ștefănescu și I. Bitoleanu.

Miercuri 17 oct. 1973, dimineața

Sint prezentate comunicările :

- George Protopopescu (Cluj) — *Unele aspecte ale artei militare românești privind apărarea Dobrogei în 1916.*
- Gh. Dumitrașcu, I. Gruia Constanța — *Elemente ale demografiei rurale în județul Constanța între anii 1916—1922.*
- Elena Georgescu (București) — *Însemnătatea documentelor programatice și necesitatea ilustrării lor în muzeele locale.*
- Gh. Pîrvulescu, I. Don (București) — *Cu privire la prezentarea mișcării muncitorești dobrogene în a doua jumătate a secolului al XIX-lea în contextul general al mișcării muncitorești din România.*
- I. Bitoleanu (Constanța) — *Modalități de expunere a problemelor mișcării muncitorești din Dobrogea (1880—1940) în Muzeul de istorie a Dobrogei.*
- Gh. Pîrvulescu, C. (București) — *Referiri cu privire la ilustrarea în Muzeul Dobrogei a revoluției populare.*
- Cornel Greavu (Constanța) — *Activitatea marinei române în războiul de independență la 1877.*

DISCUȚII :

Stelian Popescu apreciază conținutul comunicărilor prezentate, subliniind ajutorul pe care acestea îi oferă în realizarea și organizarea Muzeului de istorie modernă și contemporană a Dobrogei. Opinează ca locul personalităților să fie bine marcat în expoziție și tematică.

Marin Badea atrage atenția asupra problemei periodizării în care rolul predominant îl au relațiile de producție. Semnalează importanța reflectării evenimentelor politice, începînd cu anul 1913 și sfîrșind cu perioada 1953—1965, pe care le și trece de altfel în evidență.

Panait I. Panait crede că tratarea istoriei locului trebuie făcută în contextul Imperiului Otoman, dar în conexiune și cu realitățile istorice românești. Subliniază dezideratele de ordin estetic, reclamate de prezența mare a turiștilor străini pe litoral.

George Protopopescu face referiri la importanța acțiunii și sprijinul deosebit pe care forurile centrale trebuie să-l acorde acestei opere, subliniind necesitatea accelerării lucrărilor.

În încheierea lucrărilor a luat cuvîntul tov. Ilie Rădulescu, directorul Așezămintelor culturale. Regretînd că n-a participat la ședința anterioară, începe prin a face referiri la sesiunea din aprilie 1973, organizată de Muzeul de arheologie Constanța tocmai în vederea realizării Muzeului Dobrogei. Avînd în vedere data preconizată pentru deschiderea acestuia (iulie-august 1974), trebuie accelerat ritmul de lucru. Stabilind cîteva coordonate cardinale ale tematicii acestui lăcaș, consideră că firul călăuzitor este dat de prezența populației băștinașe. Nu se va face abstracție de autoritatea politică care a stăpînit Dobrogea, dar trebuie găsite cele mai bune mijloace de prezentare ale acestora. Exprimînd cîteva doleanțe de ordin tehnic (texte cît mai puține, documente grăitoare estetic expuse, nota locală dominantă în contextul istoriei naționale etc.) face apel la specialiștii prezenți pentru sprijinirea concretă a acțiunii de organizare a muzeului. Insistînd

asupra activizării Consiliului de lucru pentru deschiderea acestei noi unități de cultură, mulțumește în numele direcției Așezămintelor culturale pentru răspunderea cu care factorii locali se ocupă de această problemă și remarcă elogios activitatea depusă de tovarășii A. Rădulescu, directorul Muzeului de arheologie, Gh. Dumitrașcu și I. Bitoleanu.

Miercuri 17 oct. 1973, după amiaza

Intrucât seria comunicărilor a fost epuizată, după vizitarea localului destinat adăpostirii viitorului muzeu, participanții la lucrările acestei secții s-au întrunit pentru dezbateră expresă a problemei tematicii și modului de expunere a pieselor muzeale.

Liviu Ștefănescu deschide discuția cu o apreciere generală a localului viitorului muzeu și compartimentărilor necesare pentru expunerea cronologică a materialelor. Potrivit opiniei exprimate, sala I-a, de la intrare ar urma să fie destinată antichității („Dobrogea geto-dacilor“), sala II-a ar trebui să oglindească procesul formării poporului și limbii române, sala a III-a, perioada sec. X-XVIII — iar la etaj, perioadele distincte 1848—1878, războiul de independență, perioada 1878—1918, 1918 — la zi, cu reflectare specială a realizărilor orînduirii socialiste.

Alte propuneri și sugestii sînt date de tovarășii Gh. Protopopescu și Gh. Dumitrașcu.

Joi, 18 oct., ora 13.

Închiderea lucrărilor sesiunii.

Plenara de închidere a lucrărilor a avut loc în sala de artă a Muzeului de arheologie, în prezența tuturor participanților, a numeroși invitați din oraș, a oficialităților orașului.

În numele invitaților a luat cuvîntul tov. prof. dr. doc. Radu Vulpe, decanul de vîrstă al specialiștilor prezenți. În cuvîntul său, rezumînd concluziile celor aproape 4 zile de comunicare, prof. Radu Vulpe a subliniat participarea numeroasă, noutatea și valoarea intervențiilor referenților, caracterul substanțial și fructuos al discuțiilor. Caracterul important al sesiunii, loc de întîlnire pentru numeroși specialiști din țară, rezidă și în problemele de stringență actualitate precum amenajarea complexului muzeistic, modalității de reconstituire a monumentului Adamclisi, planul de prospectări și cercetări pe traseul canalului Dunărea-Marea Neagră. În numele tuturor invitaților, prof. Radu Vulpe a mulțumit organizatorilor și organelor locale de partid și de stat pentru strălucita, prestigioasă manifestare științifică ce a avut loc în incinta muzeului constănțean.

Relevînd importanța comunicărilor și a discuțiilor, Tov. A. Rădulescu, directorul Muzeului de Arheologie, mulțumește tuturor participanților și declară închise lucrările sesiunii științifice de comunicare și referate, ediția 1973.